

Διαθήκη των προγόνων μας *ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΙΣ ΒΙΟΝ* είναι τα παρακάτω παραγγέλματα , πολύτιμη κληρονομιά για τις επερχόμενες γενεές .

Αριθμούνται σε 145 και αποτελούνται από 2 έως 5 λέξεις εμποτισμένες με σοφία . Οι σοφοί που τα παρέδωσαν είναι *οι Θαλής ο Μιλήσιος, Πιττακός ο Μυτιληναίος, Βίας ο Πρηνεύς, Σόλων ο Αθηναίος, Κλεόβουλος ο Ρόδιος, Περίανδρος ο Κορίνθιος, Χίλων ο Λακεδαιμόνιος* και ήσαν χαραγμένα στους Δελφούς , στον πρόσθιο τοίχο του Πρόναου ή επί των παραστάδων της πύλης του μεγάλου ναού ή επί του υπέρθυρου ή επί των πολλών στηλών , που είχαν τοποθετηθεί στις πλευρές του ναού περιμετρικά .

Επιπλέον 2 παραγγέλματα βρεθήκαν στον πρόναο του Ναού του Απόλλωνος στους Δελφούς (*ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ* και *ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ* , εκατέρωθεν του ιερού γράμματος *Ε*) .

Δελφικά Παραγγέλματα Σοφών

<p>*ΕΠΟΥ ΘΕΩ* . Να ακολουθούμε τον Θεό .</p> <p>*ΘΕΟΥΣ ΣΕΒΟΥ* . Να σεβόμαστε τους θεούς .</p> <p>*ΓΟΝΕΙΣ ΑΙΔΟΥ* : Να σεβόμαστε τους γονείς μας .</p> <p>*ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ ΑΙΔΟΥ* . Να σεβόμαστε τους μεγαλύτερους .</p> <p>*ΙΚΕΤΑΣ ΑΙΔΟΥ* . Να σεβόμαστε αυτούς που μας ικετεύουνε .</p> <p>*ΣΕΑΥΤΟΝ ΑΙΔΟΥ* . Να σεβόμαστε τον εαυτό μας .</p> <p>*ΦΟΝΟΥ ΑΠΕΧΟΥ* . Να μη φονεύουμε .</p> <p>*ΟΡΚΩ ΜΗ ΧΡΩ* . Να μην ορκιζόμαστε (να είμαστε αξιόπιστοι χωρίς να ορκιζόμαστε σε Θεούς) .</p> <p>*ΟΥΣ ΤΡΕΦΕΙΣ, ΑΓΑΠΑ* . Να αγαπάμε αυτούς που τρέφουμε (παιδιά μας και γενικά την οικογένειά μας) .</p> <p>*ΕΣΤΙΑΝ ΤΙΜΑ* . Να τιμάμε το σπίτι μας .</p> <p>*ΓΑΜΟΥΣ ΚΡΑΤΕΙ* . Να σεβόμαστε (διαφυλάτουμε) τον γάμο μας .</p> <p>*ΓΑΜΕΙΝ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΓΝΩΘΙ* . Να παντρεύομαστε την κατάλληλη στιγμή .</p> <p>*ΕΞ ΕΥΓΕΝΩΝ ΓΕΝΝΑ* . Να προσπαθούμε να συγγενεύσουμε με καλούς ανθρώπους .</p> <p>*Ο ΜΕΛΛΕΙΣ ΔΟΣ* . Να δίνουμε φροντίδα (αγάπη) σε όσους νοιαζόμαστε .</p> <p>*ΗΤΤΩ ΥΠΕΡ ΔΙΚΑΙΟΥ* να μαχόμαστε (ή να καταβαλλόμαστε) για το δίκαιο , το καλό, το σωστό, το χρήσιμο .</p>	<p>*ΦΙΛΙΣ ΒΟΗΘΕΙ* . Να βοηθάμε τους φίλους (αυτούς που αγαπάμε) .</p> <p>*ΦΙΛΙΑΝ ΑΓΑΠΑ* . Να αγαπάμε την φιλία (γενικά να επιδιώκουμε να αγαπάμε) .</p> <p>*ΦΙΛΙΣ ΕΥΝΟΕΙ* . Να ευνοούμε (βοηθάμε) τους φίλους (ή να ευνοούμε τις προσπάθειες αυτών που αγαπάμε) .</p> <p>*ΦΙΛΙΑΝ ΦΥΛΑΤΤΕ* . Να φυλάττουμε (ή να διαφυλάτουμε την αγάπη που έχουμε) τη φιλία .</p> <p>*ΦΙΛΩ ΧΑΡΙΖΟΥ* . Να είμαστε πάντα διαθέσιμοι στους φίλους μας (ή σε αυτούς που αγαπάμε) .</p> <p>*ΝΕΩΤΕΡΟΝ ΔΙΔΑΣΚΕ* . Να διδάσκεις τους νεότερους (να μεταδίδουμε την γνώση στους νεότερους) .</p> <p>*ΥΙΟΥΣ ΠΑΙΔΕΥΕ* . Να εκπαιδεύουμε (μορφώνουμε) τους γιους (παιδιά) μας .</p> <p>*ΣΟΦΙΑΝ ΖΗΤΕΙ* . Να αναζητούμε την σοφία ή να είμαστε φιλομαθείς (φίλοι της σοφίας) .</p> <p>*ΜΑΝΘΑΝΩΝ ΜΗ ΚΑΜΝΕ* . Να μην κουραζόμαστε να μαθαίνουμε .</p> <p>*ΓΝΩΘΙ ΜΑΘΩΝ* . Να γνωρίζουμε αφού μάθουμε (να αποκτάς γνώση , να γνωρίζεις από τις εμπειρίες) .</p> <p>*ΣΟΦΟΙΣ ΧΡΩ* . Να συναναστρεφόμαστε με σοφούς ή να χρησιμοποιούμε την σοφία τους .</p> <p>*ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΓΙΝΟΥ* . Να γίνουμε φιλόσοφοι (ή αγαπάμε την σοφία) .</p>	<p>*ΑΜΑΡΤΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΟΕΙ* . Να μετανοούμε για τις ανομίες, λάθη, αμαρτίες μας (ή όταν σφάλουμε , να μετανοούμε) .</p> <p>*ΕΡΙΝ ΜΙΣΕΙ* . Να μισούμε την έριδα (φιλονικία) .</p> <p>*ΟΜΟΝΟΙΑΝ ΔΙΩΚΕ* . Να επιδιώκουμε την ομόνοια (ειρήνη , ομοψυχία) .</p> <p>*ΒΙΑΣ ΜΗ ΕΧΟΥ* . Να μην έχουμε βία (να αποφεύγουμε να είμαστε βίαιοι) .</p> <p>*ΒΙΑΝ ΜΗΔΕΝ ΠΡΑΤΤΕΙΝ* . Να μη κάνουμε τίποτα με βία .</p> <p>*ΝΟΜΩ ΠΕΙΘΟΥ* . Να πειθαρχούμε στο Νόμο ή να είμαστε νομοταγείς .</p> <p>*ΤΟ ΚΡΑΤΟΥΝ ΦΟΒΟΥ* . Να φοβόμαστε τον ανώτερο (ή τον άρχοντα) .</p> <p>*ΘΗΣΚΕ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ* . Να πεθαίνουμε για την πατρίδα .</p> <p>*ΕΧΘΡΟΥΣ ΑΜΥΝΟΥ* . Να προφυλασσόμαστε από τους εχθρούς μας (ή να αμυνόμαστε πάντα από τους εχθρούς μας) .</p> <p>*ΕΠΙ ΡΩΜΗ ΜΗ ΚΑΥΧΩ* . Να μην καυχόμαστε για τη δύναμή μας .</p> <p>*ΜΗ ΑΡΧΕ ΥΒΡΙΖΕΙΝ* . Να μην κυριαρχούμε με αλαζονεία .</p> <p>*ΛΑΒΩΝ ΑΠΟΔΟΣ* . Όταν λαμβάνουμε να δίνουμε .</p> <p>*ΕΥΓΝΩΜΩΝ ΓΙΝΟΥ* . Να είμαστε ευγνώμων .</p> <p>*ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΤΙΜΑ* . Να εκτιμούμε την βοήθεια από όπου και αν προέρχεται (να μην είμαστε αχάριστοι) .</p> <p>*ΥΦΟΡΩ ΜΗΔΕΝΑ* . Κανέναν να μην βλέπουμε με καχυποψία .</p> <p>*ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΑΠΕΧΟΥ* . Να απέχουμε από κακίες, δολοπλοκίες (αλλότρια) .</p>
--	---	---

ΦΡΟΝΕΙ ΘΝΗΤΑ . Να σκεφτόμαστε όπως αρμόζει σε θνητούς (όχι ως Θεοί) .

ΕΥ ΠΑΣΧΕ ΘΝΗΤΟΣ . Να υπομένουμε ότι συμβεί ως θνητοί .

ΑΡΧΕ ΣΕΑΥΤΟΥ . Να κυριαρχούμε (επιβαλλόμαστε) του εαυτού μας (αυτοπειθαρχία) .

ΘΥΜΟΥ ΚΡΑΤΕΙ : Να συγκρατούμε το θυμό μας .

ΟΜΙΛΕΙ ΠΡΑΩΣ . Να ομιλούμε με πραότητα (ηρεμία) .

ΗΔΟΝΗΣ ΚΡΑΤΕΙΝ . Να είμαστε εγκρατείς (όχι ηδονολάτρες) .

ΓΛΩΤΤΑΝ ΙΣΧΕ . Να συγκρατούμε την γλώσσα μας .

ΓΛΥΤΤΗΣ ΑΡΧΕ . Να κυριαρχούμε στην γλώσσα μας .

ΜΗ ΘΡΑΣΥΝΟΥ . Μην είμαστε θρασείς .

ΑΡΡΗΤΑ ΜΗ ΛΕΓΕ . Μην αποκαλύπτουμε μυστικά .

ΛΕΓΕ ΕΙΔΩΣ . : Να λέμε ότι γνωρίζουμε (να διακρίνουμε που θα μιλάμε) .

ΟΦΘΑΛΜΟΥ ΚΡΑΤΕΙ . Να ελέγχουμε ότι βλέπουμε .

ΠΙΝΩΝ ΑΡΜΟΖΕΣ . Όταν πίνουμε να είμαστε συγκρατημένοι .

ΑΚΟΥΣΑΣ ΝΟΕΙ . Να κατανοούμε αφού ακούσουμε (να αντιλαμβανόμαστε με τα μάτια του νου) .

ΦΡΟΝΗΣΙΝ ΑΣΚΕΙ . να καλλιεργούμε την σκέψη , νου μυαλό....

ΜΕΛΕΤΕΙ ΤΟ ΠΑΝ . Να μελετάμε τα πάντα .

ΒΟΥΛΕΥΟΥ ΧΡΟΝΩ . Να σκεπτόμαστε τα χρήσιμα .

ΓΝΟΥΣ ΠΡΑΤΤΕ . Να πράττουμε με επιγνώση (μετά λογικού γνώση) . Να πράττουμε με αυτογνωσία .

ΠΑΣΙ ΔΙΑΛΕΓΟΥ . Να συνδιαλεγόμαστε με όλους .

ΑΚΟΥΕ ΠΑΝΤΑ . Να ακούμε τα πάντα .

ΑΚΟΥΩΝ ΟΡΑ . Όταν ακούμε βλέπουμε .

ΔΟΞΑΝ ΔΙΩΚΕ . Να

ΣΑΥΤΟΝ ΙΣΘΙ . Να μην χάνουμε τον εαυτό μας (να είμαστε ο εαυτός μας, να μην υποκρινόμαστε) .

ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ . Να γνωρίζουμε τον εαυτό μας (πρώτα) .

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΝΤΕΧΟΥ . Να προσηλωνόμαστε στην εκπαίδευσή μας και να υπομένουμε τις δυσκολίες της

ΗΘΟΣ ΔΟΚΙΜΑΖΕ . Να επιδοκιμάζεις το ήθος .

ΤΕΧΝΗ ΧΡΩ . Να ασκούμε ή να χρησιμοποιούμε την τέχνη .

ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΤΙΜΑ . Να εκτιμούμε (τιμούμε) το καλό (ή τις ευεργεσίες) που μας δίδονται .

ΑΓΑΘΟΥΣ ΤΙΜΑ . Να τιμούμε τους αγαθούς (τις καλές πράξεις των άλλων) .

ΕΠΑΙΝΕΙ ΑΡΕΤΗΝ . Να επαινούμε την αρετή (ή τον ενάρτετο) .

ΤΥΧΗΝ ΝΟΜΙΖΕ . Να έχουμε κατά νου *το τυχαίο* που θα συμβεί (πρόληψη) .

ΤΥΧΗ ΜΗ ΠΙΣΤΕΥΕ . Να μην πιστεύουμε στην τύχη (στα τυχερά παιχνίδια) ή να μην γινόμαστε τυχοδιώκτες .

ΤΥΧΗΝ ΣΤΕΡΓΕ . Να συμφωνούμε (αποδεχόμαστε) με την ειμαρμένη μας (τα μοιραία γεγονότα-ατυχίες της ζωής μας) .

ΕΓΓΥΗΝ ΦΕΥΓΕ . Να αποφεύγουμε να εγγυόμαστε για κάποιον ή για κάτι .

ΧΑΡΙΝ ΕΚΤΕΛΕΙ . Να κάνουμε χάρες .

ΕΥΤΥΧΙΑΝ ΕΥΧΟΥ . Να ευχόμαστε ευτυχία .

ΟΝΕΙΔΟΣ ΕΧΘΑΙΡΕ . Να εχθρεύεσαι τον χλευασμό .

ΥΒΡΙΝ ΑΜΥΝΟΥ . Να προφυλάσσεσαι από την ύβρη .

ΛΕΓΕ ΠΡΑΤΤΕ ΔΙΚΑΙΑ : Να πράττουμε δίκαια (στα έργα μας) .

ΚΡΙΝΕ ΔΙΚΑΙΑ . Να κρίνουμε δίκαια ή να είμαστε δίκαιοι στην κριτική μας .

ΑΔΙΚΕΙΝ ΜΙΣΕΙ . Να μισούμε την αδικία .

ΨΕΓΕ ΜΗΔΕΝΑ . Να μην κατηγορούμε (κακολογούμε, κατακρίνουμε) κανένα .

ΔΙΑΒΟΛΗΝ ΜΙΣΕΙ . Να μισούμε τη διαβολή (να μην βάζουμε λόγια) .

ΦΘΟΝΕΙ ΜΗΔΕΝΙ . Κανέναν μην φθονούμε ή ζηλεύουμε .

ΑΠΕΧΘΕΙΑΝ ΦΕΥΓΕ . Να αποφεύγεις την απέχθεια (κακία) .

ΕΧΘΡΑΣ ΔΙΑΛΥΕ . Να διαλύουμε τις έχθρες .

ΚΑΚΙΑΝ ΜΙΣΕΙ . Να μισούμε (αποφεύγουμε) την κακία .

ΚΑΚΙΑΣ ΑΠΕΧΟΥ . Να απέχουμε από την κακία .

ΔΟΛΟΝ ΦΟΒΟΥ . Να φοβόμαστε το δόλο (τις δολοπλοκίες) .

ΑΠΟΝΤΙ ΜΗ ΜΑΧΟΥ . Να μην μαχόμαστε (μην κακολογούμε) αυτόν που είναι απών .

ΠΛΟΥΤΕΙ ΔΙΚΑΙΩΣ . Να πλουτίζουμε δίκαια (με δίκαιο τρόπο) .

ΔΙΚΑΙΩΣ ΚΤΩ . Να αποκτούμε τίμια (δίκαια) .

ΠΟΝΕΙ ΜΕΤ' ΕΥΚΛΕΙΑΣ . Να κοπιάζουμε δίκαια .

ΠΛΟΥΤΩ ΑΠΟΣΤΕΙ . Να αποστασιοποιούμαστε από τον πλούτο (μην έχουμε «θεό» τον πλούτο) .

ΧΡΩ ΧΡΗΜΑΣΙ . Να χρησιμοποιούμε τα χρήματά μας .

ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΡΧΟΥ . Να ελέγχουμε τις δαπάνες μας (έξοδα) .

ΕΧΩΝ ΧΑΡΙΖΟΥ . Όταν έχουμε, να χαρίζουμε .

ΧΑΡΙΖΟΥ ΕΥΛΑΒΩΣ . Λογικά να χαρίζουμε .

ΚΤΩΜΕΝΟΣ ΗΔΟΥ . Να ευχαριστιόμαστε με αυτά που αποκτάμε (να μην είμαστε άπληστοι ή να είμαστε αυτάρκεις) .

ΕΡΓΑΖΟΥ ΚΤΗΤΑ . Να κοπιάζουμε για πράγματα άξια κτήσης .

ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ . Κάθε τι που έχει Μέτρο είναι Άριστο δηλαδή το καλύτερο .

ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ . Τίποτα να μην είναι υπερβολικό .

ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ ΦΥΛΑΤΤΕ . Να

επιδιώκουμε (την **δόξα** ή) να γνωρίζουμε και άλλες γνώμες .
ΔΟΞΑΝ ΜΗ ΛΕΙΠΕ . Να μην υποτιμούμε την δόξα .
ΚΑΛΟΝ ΤΟ ΛΕΓΕ . Να λέμε το ορθό, το δίκαιο, την **αλήθεια** .
ΕΥΛΟΓΕΙ ΠΑΝΤΑΣ . Να λέμε καλά λόγια για όλους .
ΟΣΙΑ ΚΡΙΝΕ . Να κρίνουμε με αγιότητα .
ΕΥΓΕΝΕΙΑΝ ΑΣΚΕΙ . Να είμαστε ευγενείς ή να έχουμε ευγενική ψυχή) .
ΦΙΛΟΦΡΟΝΕΙ ΠΑΣΙΝ . Να αγαπάμε τους πάντες (ανθρώπους) και τα πάντα .
ΕΥΠΡΟΣΗΓΟΡΟΣ ΓΙΝΟΥ . Να είμαστε ευπροσήγοροι (παρηγορητικοί) .
ΕΥΦΗΜΟΣ ΙΣΘΙ . Να έχουμε καλή φήμη .
ΕΥΦΗΜΙΑΝ ΑΣΚΕΙ . Να χρησιμοποιούμε την καλή μας φήμη (προκειμένου να επηρεάσουμε καταστάσεις) .
ΦΥΛΑΚΗΝ ΠΡΟΣΕΧΕ . Να είμαστε σε εγρήγορση (να μην εφησυχάζομαστε , να είμαστε σε επιφυλακή) .
ΟΜΟΙΟΙΣ ΧΡΩ . Να συναναστρεφόμενα με τους όμοιους μας .
ΟΡΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ . Να κοιτάμε (προνοούμε) το μέλλον μας .
ΥΒΡΙΝ ΜΙΣΕΙ . Να μην βριζούμε ή να μισούμε την ύβρη
ΕΥΧΟΥ ΔΥΝΑΤΑ . Να ευχόμαστε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας (αληθινά) .
ΧΡΗΣΜΟΥΣ ΘΑΥΜΑΣΕ . Να εκτιμούμε τους χρησμούς .

ΚΡΙΤΗΝ ΓΝΩΘΙ . Να γνωρίζουμε τον κριτή μας .
ΑΔΩΡΟΔΟΚΗΤΟΣ ΔΙΚΑΖΕ . Να δικάζουμε χωρίς δωροδοκία
ΑΙΤΙΩ ΠΑΡΟΝΤΑ . Να αιτιολογούμε όσα μας συμβαίνουν .
ΥΙΟΙΣ ΜΗ ΚΑΤΑΘΑΡΡΕΙ . Μην αποκαρδιώνουμε τα παιδιά μας .
ΚΟΙΝΟΣ ΓΙΝΟΥ . Να είμαστε κοινωνικοί (όχι απομονωμένοι) .
ΑΠΟΚΡΙΝΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ . Να αποκρινόμαστε τον κατάλληλο καιρό .
ΠΡΑΤΤΕ ΑΜΕΤΑΝΟΗΤΩΣ . Να πράττουμε με σιγουριά (δίχως αμφιβολίες) .
ΕΛΠΙΔΑ ΑΙΝΕΙ . Να δοξάζεις την ελπίδα (να μην απογοητευόμαστε ή να μην χάνουμε την ελπίδα μας) .
ΤΩ ΒΙΩ ΜΑΧΟΥ . Να μαχόμαστε (αγωνιζόμαστε) για τη ζωή .
ΑΤΥΧΟΥΝΤΙ ΣΥΝΑΧΘΟΥ . Να συμπάσχουμε με το δυστυχή .
ΧΡΟΝΟΥ ΦΕΙΔΟΥ . Να εκμεταλλεύομαστε τον χρόνο μας .
ΠΕΡΑΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙ ΜΗ ΑΠΟΔΕΙΛΙΩΝ . Μη διστάζουμε να τελειώνουμε ότι αρχίζουμε .
ΕΠΙΤΕΛΕΙ ΣΥΝΤΟΜΩΣ . Να πληρώνουμε (τελειώνουμε) αμέσως ή χωρίς αναβολή .
ΚΑΙΡΟΝ ΠΡΟΣΔΕΧΟΥ . Να δεχόμαστε τον χρόνο .
ΓΗΡΑΣ ΠΡΟΣΔΕΧΟΥ . Να αποδεχόμαστε το γήρας .

είμαστε ευσεβείς .
ΑΙΣΧΥΝΗΝ ΣΕΒΟΥ . Να σεβόμαστε την **εντροπή** (δηλαδή αυτούς που ντρέπονται) .
ΚΙΝΔΥΝΕΥΕ ΦΡΟΝΥΜΩΣ . Με σύνεση και λογική να κινδυνεύουμε (να ρισκάρουμε την ζωή μας με λογική) .
ΜΗ ΕΠΙ ΠΑΝΤΙ ΛΥΠΟΥ . Να μην λυπόμαστε για το κάθε τι .
ΑΛΥΠΩΣ ΒΙΟΥ . Να επιδιώκουμε να ζούμε χωρίς λύπες .
ΤΕΛΕΥΤΩΝ ΑΛΥΠΟΣ . Να πεθαίνουμε χωρίς λύπη .
ΙΔΙΑ ΦΥΛΑΤΤΕ . Να προστατεύουμε τα δικά μας (ότι μας ανήκει) .
ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΘΗΡΩ . Να κυνηγάμε το καλό μας .
ΣΕΑΥΤΟΝ ΕΥ ΠΟΙΕΙ . Να ευεργετούμε τον εαυτό μας (ή να κάνουμε ότι καλύτερο για τον εαυτό μας) .
ΠΡΟΓΟΝΟΥΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ . Να στεφανώνουμε τους προγόνους μας (να τιμούμε τους προγόνους)
ΕΠΙ ΝΕΚΡΩ ΜΗ ΓΕΛΑ . Να μην περιγελάμε (κοροϊδεύουμε) τους νεκρούς .
ΕΠΑΓΓΕΛΟΥ ΜΗΔΕΝΙ . Μη διατάζουμε κανένα .
ΠΑΙΣ ΩΝ ΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΘΙ , ΗΒΩΝ ΕΓΚΡΑΤΗΣ , ΜΕΣΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ , ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΣΟΦΟΣ . Παιδί να είμαστε κόσμιοι , έφηβοι **εγκρατείς** , άνδρες **δίκαιοι** , γέροντες **σοφοί** .